

การศึกษาความพึงพอใจของชาวบ้านต่อเสียงตามสายของผู้นำหมู่บ้าน

จัดทำโดย

- 1.นาย เจษฎา ไยเม้า เลขที่ 2
- 2.นาย วรธรนัย ทองสุข เลขที่ 3
- 3.นาย กิตติศักดิ์ ทองปัญญา เลขที่ 7
- 4.นาย ชัยรัตน์ คงด้วง เลขที่ 8
- 5.นาย ชนะโชค ชั้นสิงหา เลขที่ 10
- 6.นาย ชยากร แต้มทอง เลขที่ 11
- 7.นายศรารุท พจนา เลขที่ 15

รายงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชา IS2

การสื่อสารและการนำเสนอ(Communication and Presentati)

ประจำภาคเรียนที่2 ปีการศึกษา 2564

โรงเรียนสตรีสิริเกศ จังหวัดศรีสะเกษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต28

คำนำ

รายงานวิจัย เรื่อง เสียงตามสายผู้นำหมู่บ้านและความพึงพอใจของสมาชิกในหมู่บ้าน เล่มนี้จัดทำขึ้น เพื่อค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับความพึงพอใจของสมาชิกในหมู่บ้านเกี่ยวกับเสียงตามสายของผู้ใหญ่บ้านโดยใน รายงานเล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการศึกษา ขั้นตอนการดำเนินงาน

ทั้งนี้คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ได้มาศึกษาเป็นอย่างดี และทางคณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนช่วยทำให้รายงานเล่มนี้สำเร็จมา ณ โอกาสนี้ด้วย

คณะผู้จัดทำ

12 มีนาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญ(ต่อ)	ค
สารบัญ(ต่อ)	ง
กิตติมากรรมประกาศ	จ
บทคัดย่อ	ฉ
ส่วนที่1 คำนำ	1
ความสำคัญที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
ขอบเขตการวิจัย	1
นิยามศัพท์	1
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	1
เอกสารและโครงงานที่เกี่ยวข้อง	2
ส่วนที่2 ส่วนเนื้อเรื่อง	17
ประชากรที่ใช้ในการศึกษา	17
กำหนดรูปแบบการประเมินงานวิจัย	17
การเก็บรวบรวมข้อมูล	18
การวิเคราะห์ข้อมูล	18

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
สถิติที่ใช้ในการศึกษา	19
ขั้นตอนการดำเนินงาน	20
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	20
วิธีการเก็บข้อมูล	20
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	20
วิธีการเก็บข้อมูล	20
เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน	20
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	21
ตารางที่ 1 ตอนที่1 แสดงผลระดับคะแนนการประเมิน เสียงตามสายของ ผู้ใหญ่บ้านและความพึงพอใจของสมาชิกในหมู่บ้าน บ้านหนองไฮ ตำบลหนองไฮ อำเภอเมือง จังหวัด ศรีสะเกษ จำนวน 20 คน	21
ตารางที่ 3 ตอนที่ 2 แสดงผลระดับคะแนนการประเมินประเมิน เสียงตามสายของผู้ใหญ่บ้าน	23
ส่วนที่3 บทสรุป25	
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	25
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	25
ขอบเขตของการศึกษา	25
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	25
การวิเคราะห์ข้อมูล	25

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
สรุปผลการศึกษา	25
การอภิปรายผล	25
ข้อเสนอแนะ	25-26
บรรณานุกรม	27
ภาคผนวก	28
แบบประเมิน	29
ประวัติผู้เขียน	33

กิติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาแนะนำ ช่วยเหลือเป็นอย่างดี จาก คุณครู จิราภรณ์ วงศ์พิทักษ์ ครูที่ปรึกษารายวิชาการสื่อสารและการนำเสนอ (IS2) ซึ่งผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งและเป็นพระคุณอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ คุณครูวรรณนา ศิริดล ที่ได้กรุณาให้แนวคิดต่างๆข้อเสนอแนะหลายประการ ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

สุดท้ายขอขอบคุณ หมู่ล้านหนองไฮ ที่ให้ข้อมูลอย่างเต็มที่ทำให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จในเวลาอันรวดเร็วและขอขอบพระคุณผู้ให้ความช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งไม่สามารถ ซึ่งไม่สามารถกล่าวชื่อนามในที่นี้ได้หมด

คณะผู้ศึกษา

มีนาคม 2564

ชื่อเรื่อง	การศึกษาความพึงพอใจของชาวบ้านต่อเสียงตามสายของผู้นำหมู่บ้าน		
ผู้ศึกษา	นาย เจษฎา ไยเม้า	ชั้น 5/12	เลขที่ 2
	นาย วรธรรณัย ทองสุข	ชั้น 5/12	เลขที่ 3
	นาย กิตติศักดิ์ ทองปัญญา	ชั้น 5/12	เลขที่ 7
	นาย ชัยรัตน์ คงด้วง	ชั้น 5/12	เลขที่ 8
	นาย ชนะโชค ชันสิงหา	ชั้น 5/12	เลขที่ 10
	นาย ชยากร แต้มทอง	ชั้น 5/12	เลขที่ 11
	นาย ศารารุธ พจนา	ชั้น 5/12	เลขที่ 15
ครูที่ปรึกษา	นางสาว จิราภรณ์ วงศ์พิทักษ์		
ระดับการศึกษา	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5		
	โรงเรียนสตรีสิริเกศ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ		
รายวิชา	การสื่อสารและการนำเสนอ (Independent study : IS2)		
ปีการศึกษา	2562		

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการศึกษาความพึงพอใจของชาวบ้านต่อเสียงตามสายของผู้นำหมู่บ้าน หมู่บ้านหนองไฮ ตำบลหนองไฮ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีต่อเสียงตามสายผู้นำหมู่บ้าน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ชุมชนบ้านหนองไฮ ตำบลหนองไฮ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 20 โดยได้จากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่แบบสอบถามความพึงพอใจ เรื่องเสียงตามสายผู้นำหมู่บ้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า เสียงตามสายผู้นำหมู่บ้านและความพึงพอใจของสมาชิกในหมู่บ้านอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่1

คำนำ

ความสำคัญที่มาของปัญหา

การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆของคนในชุมชนจะใช้ตัวกลางในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเพื่อให้สมาชิกในหมู่บ้านให้ทราบข้อมูลนั้นๆ

ต้องใช้เสียงตามสายซึ่งก่อนจะประกาศข้อมูลข่าวสารในแต่ละครั้งจะมีการเปิดเพลงก่อนที่จะประกาศข่าวสารการเปิดเพลงในแต่ละครั้งนั้นมันก็จะมีความแตกต่าง มีศิลปินที่หมู่บ้านเปิดซึ่งทำให้พวกเราอยากรู้แนวเพลงที่หมู่บ้านเปิดแล้วสมาชิกในหมู่บ้านพึงพอใจหรือไม่

ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเพื่อที่จะสืบหาข้อมูลดังกล่าวเพื่อให้ทราบความพึงพอใจของสมาชิกในหมู่บ้าน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบว่าทำไมหมู่บ้านก่อนประกาศต้องเปิดเพลง
2. เพื่อให้รู้เหตุผลว่าทำไมต้องเปิดเพลงแนวนี้
3. เพื่อทราบว่าคนในชุมชนพอใจ

ขอบเขตการวิจัย

สมาชิกในหมู่บ้านหนองไฮ ตำบลหนองไฮ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

นิยามศัพท์

เพลงที่ใช้เปิดในแต่ละ หมายถึง เพลงที่ใช้เปิดในเวลาก่อนประกาศข่าวสาร ซึ่งรวมถึง ภาษาของเพลง และแนวเพลง แนวเพลง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รู้แนวเพลงที่หมู่บ้านเปิด
2. รับรู้ความชอบของผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกในหมู่บ้านหนองไฮ ในการเลือกฟังเพลงแนวต่างๆ

เอกสารและโครงการที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของชาวบ้านต่อเสียงตามสายของผู้นำหมู่บ้าน คณะผู้จัดทำได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูล จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำเสนอ ดังนี้

1. อิทธิพลและวิวัฒนาการของดนตรี
2. อิทธิพลการฟังเพลงของคนภาคอีสาน
3. การเข้ามาของเพลงที่คนอีสานชอบฟัง
4. การเลือกฟังเพลงของคนอยู่ในชุมชน

1.อิทธิพลและวิวัฒนาการของดนตรี

1). ดนตรีมีอิทธิพลต่อร่างกายและจิตใจ

มนุษย์รู้จักการเล่นดนตรีมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และมีการวิวัฒนาการมาเป็นรูปที่เป็นมาตรฐานจนถึงปัจจุบัน ซึ่งการขับร้องและการบรรเลงดนตรีในปัจจุบันมีกฎเกณฑ์และข้อบังคับที่ตายตัวสำหรับดนตรีไทยและดนตรีสากล ซึ่งรูปแบบและข้อบังคับที่เป็นมาตรฐานนี้ เป็นกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการเรียนการบรรเลงและขับร้องดนตรี ตลอดตลอดจนการพัฒนาทางด้านสุขภาพจิตให้เป็นที่มีความสุขจิตที่ดี ซึ่งดนตรีอิทธิพลต่อร่างกายและจิตใจ

2). ดนตรีมีอิทธิพลต่อการสะท้อนสังคม

1. ค่านิยมของสังคมในผลงานดนตรี

ในช่วงสมัยดนตรีบาโรก ดนตรีเริ่มกลายเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกภายในบ้าน ในบ้านของขุนนาง สำหรับเจ้านายชั้นสูง ใช้บรรเลงในห้องโถงที่ไม่ใหญ่โตนัก ซึ่งมีจำนวนผู้ฟังไม่มาก ในบางครั้งบางครั้งก็บรรเลงในสวนหย่อม สำหรับงานเลี้ยง งานรื่นเริงต่างๆ ต่อมาในยุคดนตรีคลาสสิก ดนตรีได้เริ่มแพร่หลายออกไปสู่ประชาชนมากขึ้น สถาบันศาสนาไม่ได้เป็นศูนย์กลางของดนตรีอีกต่อไป บรรดาราชวงศ์ ขุนนางหรือผู้มีฐานะ นิยมมีวงดนตรีไว้ประดับบารมี ในประเทศไทยก็เคยมีค่านิยมอย่างนี้ในสมัยอยุธยาจนถึงต้นกรุงรัตนโกสินทร์จนถึงราวสมัยรัชการที่ 6 จึงได้เสื่อมค่านิยมลงไปเพราะว่าระบบศักดินาได้ ถูกยกเลิก

ดนตรีในยุคโรแมนติกเป็นสมัยที่รุ่งเรืองมากที่สุด ดนตรีไม่ได้เป็นเอกสิทธิ์เฉพาะราชวงศ์ ขุนนาง อีกต่อไป ดนตรีในสมัยนี้เป็นดนตรีเพื่อสังคม มีการจัดการแสดงคอนเสิร์ต สำหรับประชาชนอย่างแพร่หลาย และนิยมเพลงที่เป็นชาตินิยมด้วยกล่าวคือ การนำเอาเพลงทำนองพื้นเมืองมาใช้เป็นประกอบในบทเพลงที่แต่งขึ้น

2. ดนตรีกับความเชื่อของสังคม

สำหรับคนโบราณเชื่อว่าดนตรีคือ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ สามารถเรียกวิญญาณและขับไล่สิ่งชั่วร้ายได้ นอกจากนี้ดนตรียังทำให้การสวดมนต์ในพิธีกรรมทางศาสนาดูเข้มข้นยิ่งขึ้น ดนตรียังเป็นสัญญาณในการเรียกรวมพล เตือนข่าว เตือนภัยต่างๆ มีความเชื่ออีกว่า เสียงกลอง สามารถเรียกวิญญาณต่างๆมารวมกันเพื่อต่อสู้กับสิ่งชั่วร้าย หรือมาร่วมเต้นรำในพิธีกรรมต่างๆได้นอกจากเสียงกลองแล้วยังมีการใช้เครื่องเป่าแบบโบราณรวมอยู่ด้วย

3.วิวัฒนาการของดนตรีในแต่ละยุคแต่ละสมัย

ประวัติศาสตร์ดนตรีไทยในยุคสมัยต่างๆ

1.สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี

ดนตรีไทยมีลักษณะเป็นการขับลำนำและร้องบรรเลงเล่นกันอย่างพื้นบ้านพื้นเมือง เรื่องที่เกี่ยวกับดนตรีไทยในสมัยนี้ ปรากฏหลักฐาน กล่าวถึงไว้ในหนังสือไตรภูมิพระร่วง ซึ่งเป็นหนังสือวรรณคดีที่แต่งขึ้นในสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี กล่าวถึงเครื่องดนตรีต่างๆ ได้แก่ แตร สังข์ มโหระทึก ฆ้อง กลอง ปี่สรวน ฉิ่ง ฉ่าง หรือ ฉาบ บัณเฑาะว์ ซอพุงตอ (ซอสามสาย) กังสดาล เป็นต้น ลักษณะการผสมวงดนตรี ก็ปรากฏหลักฐานในศิลาจารึกและหนังสือไตรภูมิพระร่วง กล่าวถึง "เสียงพาทย์เสียงพิณ" ซึ่งจากหลักฐานที่กล่าวมานี้สันนิษฐานว่า วงดนตรีไทยในสมัยสุโขทัยมีดังนี้คือ

มโหรีทีก เครื่องดนตรีที่มีในสมัยสุโขทัย

1. วงบรรเลงพิณ มีผู้บรรเลง 1 คน ทำหน้าที่ตีตพิณ และขับร้องไปด้วย เป็นลักษณะของการขับลำนำ

2. วงขับไม้ ประกอบด้วยผู้บรรเลง 3 คน คือ คนขับลำนำ 1 คน คนสี ซอสามสาย คลอเสียงร้อง 1 คน และ คนโหว บัณเฑาะว์ ให้จังหวะ 1 คน

3. วงปี่พาทย์ เป็นลักษณะของวงปี่พาทย์เครื่องห้า มี 2 ชนิด คือวงปี่พาทย์เครื่องห้า อย่างเบา ประกอบด้วย เครื่องดนตรีชนิดเล็ก ๆ จำนวน 5 ชิ้น คือ

1. ปี่

2. กลองชาตรี

3. ทับ (โทน)

4. ซ้องคู่ และ

5. ฉิ่งใช้บรรเลงประกอบการแสดง ละครชาตรี (เป็นละครเก่าแก่ที่สุดของไทย) วงปี่พาทย์เครื่องห้า อย่างหนัก ประกอบด้วย เครื่องดนตรีจำนวน 5 ชิ้น คือ

1. ปี่ใน

2. ซ้องวง

3. ตะโพน

4. กลองทัด และ

5. ฉิ่งใช้บรรเลงประกอบในงานพิธีและบรรเลงประกอบ การแสดงมหรสพ ต่าง ๆ จะเห็นว่าวงปี่พาทย์เครื่องห้า ในสมัยนี้ยังไม่มีระนาดเอก

4. วงมโหรี เป็นลักษณะของวงดนตรีอีกแบบหนึ่ง ที่นำเอา วงบรรเลงพิณ กับ วงขับไม้ มาผสมกัน เป็นลักษณะของ วงมโหรีเครื่องสี่ เพราะประกอบด้วยผู้บรรเลง 4 คนคือ 1. คนขับลำนำ และตี กรับพวง ให้จังหวะ 2. คนสี ซอสามสาย คลอเสียงร้อง 3. คนตีตพิณ และ 4. คนตีทับ (โทน) ควบคุมจังหวะ

2. สมัยกรุงศรีอยุธยา

ลักษณะการผสมวงดนตรีที่เรียกว่าวงขับไม้บรรเลงพิณ (พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ, 2016)

ใน สมัยกรุงศรีอยุธยาปรากฏหลักฐานเกี่ยวกับดนตรีไทยในสมัยนี้ในกฎมณเฑียรบาล ซึ่งระบุชื่อเครื่องดนตรีไทย เพิ่มขึ้นจากที่เคยระบุ ไว้ในหลักฐานสมัยสุโขทัยจึงน่าจะเป็นเครื่องดนตรีที่เพิ่งเกิดในสมัยนี้ได้แก่ กระจับปี่ ขลุ่ยจะเข้ และ รำมะนา นอกจากนี้ในกฎมณเฑียรบาลสมัย สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. 1991-2031) ปรากฏข้อห้ามตอนหนึ่งว่า "...ห้ามร้องเพลงเรือ เป่าขลุ่ย เป่าปี่ สีซอ ดีดกระจับปี่ ดีดจะเข้ ดีโหนดทับ ในเขตพระราชฐาน..." ซึ่งแสดงว่าสมัยนี้ ดนตรีไทย เป็นที่นิยมกันมาก แม้ในเขตพระราชฐานก็มีคนไปร้องเพลงและเล่นดนตรีกันเป็นที่เอิกเกริก และเกินพอดี จนกระทั่งพระมหากษัตริย์ต้องทรงออกกฎมณเฑียรบาล ดังกล่าวขึ้นไว้เกี่ยวกับลักษณะของ วงดนตรีไทย ในสมัยนี้มีการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาขึ้นกว่าในสมัยสุโขทัยดังนี้คือ

1. วงปี่พาทย์ ในสมัยนี้ก็ยังคงเป็นวงปี่พาทย์เครื่องห้าเช่นเดียวกับในสมัยสุโขทัย แต่มีระนาดเอกเพิ่มขึ้น ดังนั้นวงปี่พาทย์เครื่องห้า ในสมัยนี้ประกอบด้วย เครื่องดนตรี ดังต่อไปนี้ คือระนาดเอกปี่ในฆ้องวง (ใหญ่) กลองทัด ตะโพนฉิ่ง

2. วงมโหรี ในสมัยนี้พัฒนามาจาก วงมโหรีเครื่องสี่ ในสมัยสุโขทัยเป็นวงมโหรีเครื่องหก เพราะได้เพิ่ม เครื่องดนตรี เข้าไปอีก 2 ชิ้น คือ ขลุ่ยและ รำมะนา ทำให้ วงมโหรี ในสมัยนี้ ประกอบด้วย เครื่องดนตรี จำนวน 6 ชิ้นคือซอสามสายกระจับปี่ใช้แทนพิณทับหรือโหนด

วงมโหรีเครื่องสี่ ในสมัยกรุงศรีอยุธยา
ที่มาของภาพ หอสมุดแห่งชาติพระนคร

3. สมัยกรุงธนบุรี

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

(SITTHISAK BOONMAK, 20 สิงหาคม 2549)

เนื่องจากสมัยนี้เป็นช่วงระยะเวลาสั้นมากเพียงแค่ 15 ปีเท่านั้น และประกอบกับเป็นเวลาที่ ต้องสร้างบ้านแปลงเมืองตลอดทั้งการป้องกัน พระราชอาณาจักร ดนตรีไทยในสมัยนี้จึงไม่มีหลักฐาน การพัฒนาปรับปรุงแต่อย่างใด จึงสันนิษฐานว่ายังคงใช้รูปแบบของวงดนตรีในสมัยกรุงศรีอยุธยา

4. สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

ในสมัยนี้เป็นสมัยที่การสร้างบ้านแปลงเมืองได้เข้าสู่ภาวะความเป็นปกติ การศึกสงครามก็ น้อยลง แผ่นดินมีความสงบร่มเย็น จึงทำให้ศิลปวัฒนธรรมของชาติได้มีโอกาสได้เจริญรุดขึ้น ทั้งได้มีการ ทำนุบำรุงให้เจริญรุ่งเรืองขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะทางด้านดนตรีไทย สามารถกล่าวได้ว่าในสมัยนี้ มีความเจริญขึ้นเป็นอันมากเลยทีเดียว

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชการที่ 1 แห่งกรุง รัตนโกสินทร์ ดนตรีไทยในสมัยนี้ยังคงลักษณะและรูปแบบที่มีมาตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา ที่มีการ พัฒนาขึ้นบ้างก็คือการเพิ่มกลองทัดขึ้นในวงอีกหนึ่งลูก ให้มีเสียงสูงหนึ่งใบ เสียงต่ำหนึ่งใบ ขึ้นในวงปี่ พาทย์ซึ่งเป็นที่นิยมมาจนทุกวันนี้

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชการที่ 2 แห่งพระบรมราชจักรี วงศ์ ถือได้ว่าเป็น ยุคทองของดนตรีไทย เลยทีเดียว เนื่องด้วยพระมหากษัตริย์ได้มีความสนพระราช หฤทัย ในการดนตรี กวีศิลป์ พระองค์ทรงมีพระปรีชาสามารถทั้งทางด้านดุริยางคศิลป์ ทศนศิลป์ วรรณศิลป์ โดยเฉพาะทางด้านดุริยางคศิลป์ พระองค์ทรงมีความสามารถในการทรงขอสามสาย ถึงกับมีขอสามสายคู่พระหัตถ์ที่ชื่อว่า “ขอสายฟ้าฟาด” ทั้งยังทรงพระราชนิพนธ์เพลงไทยเดิมไว้เพลง หนึ่งซึ่งมีความไพเราะมากและเป็นอมตะมาจนทุกวันนี้ นั่นคือเพลง “ทรงพระสุบิน” หรือที่เรารู้จักกัน ในนามของเพราะ “บุหลันลอยเลื่อน”

การพัฒนาเปลี่ยนแปลงของดนตรีไทยในสมัยนี้ คือการนำวงปี่พาทย์ไม้แข็งมาบรรเลง ประกอบการ

ขับเสภา ซึ่งในวงปี่พาทย์เสภานี้ได้มีกลองชนิดหนึ่งเกิดขึ้น คือ “กลองสองหน้า” ซึ่งมีลักษณะคล้าย เปิงมางของวงปี่พาทย์มอญ ซึ่งใช้บรรเลงกำกับจังหวะแทนตะโพนและกลองทัด ในการประกอบการ ขับเสภา และยังมีบทเพลงที่เรียกว่า “เพลงเสภา” เกิดขึ้น

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาเจษฎาราชเจ้า รัชการที่ 3 ใน สมัยนี้ มีการปรับปรุงและสร้างเครื่องดนตรีไทยขึ้นเพื่อประสมในวงปี่พาทย์ ได้แก่ ฆ้องวงเล็กและ ระนาดทุ้ม เพื่อใช้ประสมในวงปี่พาทย์ไม้แข็ง จึงเกิดเป็นวงปี่พาทย์เครื่องคู่ ในรัชสมัยนี้เองซึ่งเป็นที่ นิยมมาจนทุกวันนี้

รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการสร้างเครื่องดนตรีที่เอาแบบอย่าง มาจากทิวเพลงฝรั่งได้แก่ ระนาดทองหรือระนาดเอกเหล็กและระนาดทุ้มเหล็ก ซึ่งได้เกิดวงดนตรี ขนาดใหญ่ขึ้น ที่เราเรียกว่า “วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่”

สืบต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชการที่ 5 ได้มีนักปราชญ์ราชบัณฑิต เกิดขึ้นหลายท่าน ทั้งด้านดุริยางคศิลป์ นาฏศิลป์ เชิงช่างต่างๆ ในด้านการดนตรี ได้มีวงปี่พาทย์อีกชนิดหนึ่งที่ได้แบบอย่างมาจากการแสดงโอเปร่าของชาติตะวันตก โดยผู้ที่คิดประสมดนตรีไทยชนิดใหม่นี้คือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ โดยให้ชื่อวงดนตรีไทยที่ประสมวงขึ้นใหม่นี้ชื่อว่า “วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์” เพื่อใช้ในการบรรเลงประกอบการแสดงละครดึกดำบรรพ์ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาใหม่

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงมีพระปรีชาสามารถในการละครและกวีนิพนธ์ ทรงพระราชนิพนธ์ละครไว้มากมายทั้งบทพากย์เจรจาโขนเรื่องรามเกียรติ์ ในทางดนตรีไม่มีสิ่งใดได้รับการพัฒนาขึ้นเป็นพิเศษ

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 พระองค์ทรงสนพระราชหฤทัยในการดนตรีถึงกับทรงหัดเล่นดนตรีด้วยพระองค์เอง พระองค์ท่านมีพระปรีชาสามารถในการทรงชอู้ ทั้งยังทรงพระราชนิพนธ์เพลงไทยไว้ถึงสามเพลงคือ เพลงราตรีประดับดาว เพลงโหมโรงคลื่นกระทบฝั่ง และเพลงเขมรลออองค์

ในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อานันทมหิดล รัชกาลที่ 8 บ้านเมืองอยู่ในช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครอง ทางด้านดนตรีจึงมิได้มีการพัฒนาขึ้นแต่อย่างใด สืบจนรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระภักทธมหาราช รัชกาลที่ 9 การดนตรีได้มีความเจริญขึ้นเป็นอย่างมาก มีวงดนตรีไทย ที่เกิดจากการประสมวงขึ้นในรูปแบบของตะวันตก นั่นคือ “วงมหาดุริยางค์ไทย” ซึ่งเป็นแนวคิดของ หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง)

ประวัติศาสตร์ดนตรีตะวันตก

ประวัติดนตรีตะวันตกแบ่งออกเป็นสมัยต่างๆ ได้ 9 สมัย ดังนี้

1. สมัยกรีก (Ancient Greek Music)

วัฒนธรรมตะวันตกถูกผูกติดอยู่กับชาวกรีกโบราณและชาวโรมัน ความสมบูรณ์ ความยอดเยี่ยมของความสวยงามและศิลปะมีต้นกำเนิดจากกรีกทั้งสิ้น ประวัติดนตรีกรีกโบราณตั้งแต่เริ่มต้นถึง 330 ปีก่อนคริสตกาล (330 B.C.) ดนตรีกรีกเป็นดนตรีเน้นเสียงแนวเดียว (Monophonic music) เน้นเฉพาะแนวทำนอง ไม่มีการประสานเสียง ดนตรีกรีกแบ่งออกได้ดังนี้

1.1 Mythical Period จากเริ่มต้นถึง 1,000 ปีก่อนคริสตกาล (1,000 B.C.) ดนตรีประเภทนี้ใช้ประกอบพิธีกรรมของลัทธิเทพเจ้าอพอลโล (Apollo) ผู้เป็นเจ้าแห่งแสงสว่าง พิธีกรรมของเทพเจ้าไดโอนิซัส (Dionysus) ส่วนพหุนิยายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีคือบรรดาเทพ 9 องค์ เป็นธิดาของเทพเจ้าซีอุส

1.2 Homeric Period (1,000 – 700 B.C.) โฮเมอร์ (Homer) เป็นผู้ก่อตั้งสมัยนี้ และในสมัยนี้มีบทร้อยกรองที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชาติเกิดขึ้นจากการเดินทางผจญภัยของโฮเมอร์ ซึ่งต่อมา

บทร้อยกรองหรือมหากาพย์ของโฮเมอร์กลายเป็นวรรณคดีที่ชาวกรีกนำมาขับร้อง ผู้ที่ขับร้องจะตีพิณไลรา (Lyra) ลักษณะการขับร้องนี้เรียกว่า บาดส์ (bards) นอกจากนี้ยังมีดนตรีพื้นเมือง (Folk songs) ซึ่งมีลักษณะเป็นเพลงของพวกเขาเลี้ยงแกะที่เป่า Panpipes (เครื่องดนตรีชนิดหนึ่งคล้ายแคน)

1.3 Archaic Period (700 – 550 B.C.) ในยุคสมัยนี้มีการแสดงออกจากการระบายอารมณ์ในใจของกวี (Music expressing sentiments) เป็นรูปแบบกวีนิพนธ์แบบลirik (Lyric) ซึ่งมีลักษณะที่เอื้อให้กวีได้แสดงความรู้สึกส่วนตนได้อย่างเต็มที่

1.4 Classical period (550 – 440 B.C.) เป็นยุคที่มีการพัฒนาการร้องเพลงประกอบระบำที่เรียกว่า "ดีทีแรมบ์" (Dithyramb) คือ เป็นการร้องเพลงโต้ตอบกับกลุ่มคอรัส ทำให้การแสดงมีลักษณะของการสนทนาโต้ตอบกัน นอกจากนี้ยังมีการแสดงที่มีการผสมผสานศิลปะการเต้นรำและดนตรี

1.5 Hellenistic Period (440 – 330 B.C.) มีการค้นพบกฎพื้นฐานของเสียง โดยพิทาโกรัส (Pythagoras) ค้นพบวิธีที่จะสร้างระยะขั้นคู่เสียงต่างๆ รวมทั้งระยะขั้นคู่ 8 ซึ่งเป็นหลักที่สำคัญของบันไดเสียงของดนตรีตะวันตก กล่าวได้ว่าทฤษฎีดนตรีของกรีก

2. สมัยโรมัน(Roman)

หลังจากกรีกเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรโรมันในปี 146 ปีก่อนคริสตกาล อาณาจักรโรมันรับเอาวัฒนธรรมดนตรีของกรีกไปทั้งหมด ใช้รูปแบบการร้องเสียงเดียว (Monophony) เรียกว่า เพลงลนซง (Plain Song) หรือแซนด์ (Chant)

นักปราชญ์ทางดนตรีสมัยโรมันยึดทฤษฎีดนตรีของกรีกเป็นหลักแล้วนำมาผสมผสานกับทัศนคติแบบเฮเลนิสติกเช่น โพลตินุส (Plotinus 205-270 A.D.) และศิษย์ของเขาคนหนึ่งชื่อ พอร์ฟิรี (Porphyry 233-304 A.D.) ก็ได้เผยแพร่สั่งสอนทฤษฎีแบบเพลโตนิคใหม่ (Neo-Platonic) โพลตินุสได้ย้าถึงอำนาจที่ดนตรีมีต่อจิตใจ และจรรยาธรรมของมนุษย์มีอำนาจในการชำระล้างจิตใจให้บริสุทธิ์พาใจให้พบความสวยงามและความดีงาม และในทางตรงกันข้ามดนตรีอาจมีอำนาจทำลายหากใช้ไปในทางที่ผิดดังนั้นจึงได้มีความพยายามที่จะอนุรักษ์ และกวดขันดนตรีที่ใช้ประกอบพิธีศาสนาและที่บรรเลงสำหรับการทหาร

ในสมัยหลังๆการดนตรีได้เสื่อมลงมากเพราะถูกนำไปบรรเลงประกอบในโอกาส และสถานที่ซึ่งไม่เหมาะสมและการจัดการบรรเลงดนตรีแบบโอ้อ่า ไม่เป็นที่สบอารมณ์หม่นนักปราชญ์ทางดนตรีประเภทอนุรักษนิยมเท่าใดนัก เช่นการจัดแสดงดนตรีวงมหิมา (Monter concert) ในสมัยของคารินุส (Carinus 284 A.D.) ได้มีการบรรเลงดนตรีที่ประกอบด้วยทรัมเปต100 ชิ้น แตร (Horn) 100 ชิ้น และเครื่องดนตรีอื่นๆ อีก 200 ชิ้นถ้าจะกล่าวถึงชีวิตของนักดนตรีในสมัยนั้นก็พูดได้ว่า คึกคักมากสมาคมสำหรับนักดนตรีอาชีพได้รับการจัดตั้งกันมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 7 ก่อนคริสตกาล มีบทบาทในการเรียกร้องสิทธิให้แก่สมาชิกในรุ่นหลังๆ

3. สมัยกลาง (The Middle Ages) (ค.ศ. 450 – 1450)

สมัยกลางคือ ระยะเวลาจากคริสต์ศตวรรษที่ 5 จนถึงปลายศตวรรษที่ 14 (ค.ศ.450-1450) สมัยนี้เจริญสูงสุดเมื่อประมาณศตวรรษที่ 12-13 ศาสนามีอำนาจสูงมากทั้งด้านปัญญาและสปีริต ทำให้คนสามารถรวมกันได้หลังจากนั้นก็เริ่มเสื่อมลงแล้วติดตามด้วยสงครามร้อยปี ระหว่างอังกฤษและฝรั่งเศสหลังจากสงครามก็มีการแตกแยกเกิดขึ้นในสมัยนี้เริ่มมีหลักฐานเกี่ยวกับเพลงคฤหัสถ์ (Secular music) ซึ่งเป็นเพลงขับร้องเพื่อความรื่นเริงได้รับความนิยมและแพร่หลายมากในประเทศต่างๆ ทางยุโรปตะวันตก นอกเหนือไปจากเพลงโบสถ์ (Church music) ซึ่งเพลงทั้งสองประเภทนี้มีลักษณะต่างกันคือ เพลงโบสถ์ซึ่งมีหลักฐานมาก่อนมีลักษณะเป็นเพลงร้องเสียงเดียวมักไม่มีดนตรีประกอบ ไม่มีอัตราจังหวะร้องเป็นภาษาละตินมีช่วงกว้างของทำนองจำกัด บันทึกเป็นภาษาตัวโน้ตที่เรียกว่า Neumatic notation เพลงคฤหัสถ์หรือเพลงที่ชาวบ้านร้องเล่นกันนอกวัดมีลักษณะเป็นเพลงร้องเสียงเดียว ที่มักจะมีดนตรีเล่นประกอบเป็นเพลงที่มีอัตราจังหวะปกติมักเป็นในจังหวะ 3/4 มีจังหวะสม่ำเสมอเป็นรูปแบบซ้ำทวน ทำนองเป็นตอนๆ มีตอนที่เล่นซ้ำ

ส่วนตอนปลายสมัยกลางคือราว ค.ศ. 1100-1400 นั้น ลักษณะของดนตรีเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปคือในช่วงเวลาประมาณ 300 ปีระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 12-14 ดนตรีในวัดมีรูปแบบเปลี่ยนไปจากตอนต้นของสมัยกลางกล่าวคือ ในราวคริสต์ศตวรรษที่ 9 เป็นต้นมา เพลงแซนทซึ่งรู้จักกันในนามของเกรกอเรียน แซนท (Gregorian Chant) ได้รับการพัฒนามาเป็นรูปของการขับร้องแบบสอดประสานหรือ โพลีโฟนี (Polyphony) จนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 13 ลักษณะของเพลงที่สำคัญในสมัยนี้ คือ ออร์แกนัม (Organum) คือ การร้องในลักษณะของการร้องประสานเสียง [6] สองแนว โดยใช้ระยะขึ้นคู่เสียงคู่สี่เป็นหลักและเคลื่อนที่ไปในทิศทางเดียวกัน ระยะต่อมาการเคลื่อนที่เริ่มไม่จำกัดทิศทางและท้ายที่สุดมีออร์แกนัมแบบเสียงที่สอง (เสียงต่ำ) ร้องโน้ตยาวๆ เพียง 1 ตัว ในขณะที่เสียงหนึ่ง (เสียงสูง) ร้องโน้ต 5-10 ตัวเนื่องจากออร์แกนัมเป็นเพลงที่พัฒนามาจากดนตรีในวัด หรือเพลงโบสถ์จึงเป็นเพลงที่ไม่มีอัตราจังหวะในระยะแรกต่อมาจึงเริ่มมีลักษณะของอัตราจังหวะกล่าวได้ว่า ในช่วงเวลานี้สิ่งสำคัญเกิดขึ้นคือการร้องแบบสองทำนองเริ่มเกิดขึ้นแล้วอย่างเด่นชัดเป็นลักษณะของการสอดประสาน

4. สมัยรีเนซองส์ [7] (The Renaissance) (ค.ศ. 1450 – 1600)

ลักษณะของดนตรีในสมัยรีเนซองส์นี้ยังคงมีรูปแบบคล้ายในสมัยศิลปะใหม่ แต่ได้มีการปรับปรุงพัฒนารูปแบบมากขึ้น ลักษณะการสอดประสานทำนองยังคงเป็นลักษณะเด่น เพลงร้องยังคงนิยมกัน แต่เพลงบรรเลงเริ่มมีบทบาทมากขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 15 และ 16 รูปแบบของดนตรีมีความแตกต่างกันดังนี้

ในศตวรรษที่ 15 ประชาชนทั่วไปได้หลุดพ้นจากการปกครองระบอบศักดินา (Feudalism) มนุษยนิยม (Humanism) ได้กลายเป็นลัทธิสำคัญทางปรัชญาศิลปินผู้มีชื่อเสียง คือ โลเร็นโซ กิแบร์ตี

โดนาเตลโล เลโอนาร์โด ดา วินชี ฯลฯ เพลงมักจะมี 3 แนวโดยแนวบนสุดจะมีลักษณะน่าสนใจกว่าแนวอื่นๆ เพลงที่ประกอบด้วยเสียง 4 แนวในลักษณะของโซปราโน อัลโต เทเนอร์ เบสเริ่มนิยมประพันธ์กันซึ่งเป็นรากฐานของการประสานเสียง 4 แนว ในสมัยต่อมา เพลงโบสถ์จำพวกแมสซึ่งพัฒนามาจากแซนทที่มีการประพันธ์กันเช่นเดียวกับในสมัยกลางเพลงโมเตต์ยังมีรูปแบบคล้ายสมัยศิลป์ใหม่ ในระยะนี้เพลงคฤหัสถ์เริ่มมีการสอดประสานเกิดขึ้น คือ เพลงประเภทซังซองแบบสอดประสาน (Polyphonic chanson) ซึ่งมีแนวทำนองเด่น 1 แนวและมีแนวอื่นสอดประสานแบบล้อกัน (Imitative style) ซึ่งมีแนวโน้มนำเป็นลักษณะของการใส่เสียงประสาน (Homophony) ลักษณะล้อกันแบบนี้เป็นลักษณะสำคัญของเพลงในสมัยนั้นนอกจากนี้มีการนำรูปแบบของโมเตต์มาประพันธ์เป็นเพลงแมส และการนำหลักของแคนนอนมาใช้ในเพลงแมสด้วย

ในศตวรรษที่ 16 นี้ เพลงร้องแบบสอดประสานทำนองพัฒนาจนมีความสมบูรณ์แบบ เพลงร้องยังคงเป็นลักษณะเด่นแต่เพลงบรรเลงก็เริ่มนิยมกันมากขึ้น เพลงโบสถ์ยังมีอิทธิพลจากเพลงโบสถ์ของโรมัน แต่ก็มีเพลงโบสถ์ของนิกายโปรเตสแตนต์เกิดขึ้นการประสานเสียง เริ่มมีหลักเกณฑ์มากขึ้น การใช้การประสานเสียงสลับกับการล้อกันของทำนองเป็นลักษณะหนึ่งของเพลงในสมัยนี้การแต่งเพลงแมส และโมเตต์ นำหลักของการล้อกันของทำนองมาใช้แต่เป็นแบบฟิวก์ (Fugue) ซึ่งพัฒนามาจากแคนนอน คือ การล้อของทำนองที่มีการแบ่งเป็นส่วนๆ ที่สลับซับซ้อนมีหลักเกณฑ์มากขึ้น ในสมัยนี้มีการปฏิวัติทางดนตรีเกิดขึ้นในเยอรมันซึ่งเป็นเรื่องของความขัดแย้งทางศาสนากับพวกโรมันแคทอลิก จึงมีการแต่งเพลงขึ้นมาใหม่โดยใช้กฎเกณฑ์ใหม่ด้วยเพลงที่เกิดขึ้นใหม่เป็น เพลงสวด ที่เรียกว่า "โคราล" (Chorale) ซึ่งเป็นเพลงที่นำมาจากแซนทแต่ใส่อัตราจังหวะเข้าไป นอกจากนี้ยังเป็นเพลงที่นำมาจากเพลงคฤหัสถ์โดยใส่เนื้อเป็นเรื่องศาสนาและเป็นเพลงที่แต่งขึ้นใหม่ด้วยเพลง ในสมัยนี้เริ่มมีอัตราจังหวะแน่นอนเพลงคฤหัสถ์มีการพัฒนาทั้งใช้ผู้ร้องและการบรรเลงกล่าวได้ว่าดนตรีในศตวรรษนี้มีรูปแบบ ใหม่ๆ เกิดขึ้นและหลักการต่างๆมีแบบแผนมากขึ้น

ในสมัยนี้มนุษย์เริ่มเห็นความสำคัญของดนตรีมาก โดยถือว่าดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต นอกจากจะให้ดนตรีในศาสนาสืบเนื่องมาจากสมัยกลาง (Middle Ages) แล้วยังต้องการดนตรีของคฤหัสถ์ (Secular Music) เพื่อพักผ่อนในยามว่าง เพราะฉะนั้นในสมัยนี้ดนตรีของคฤหัสถ์ (Secular Music) และดนตรีศาสนา (Sacred Music) มีความสำคัญเท่ากัน

5. สมัยบาโรก [8] (The Baroque Age) (ค.ศ. 1600 -1750)

เริ่มตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 17 และมาสิ้นสุดลงราวกลางคริสต์ศตวรรษที่ 18 ซึ่งเป็นเวลาร่วม 150 ปีเนื่องจากสมัยบาโรกเป็นสมัยที่ยาวนานรูปแบบของเพลง จึงมีการเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาอย่างไรก็ตามรูปแบบของเพลงที่สามารถกล่าวได้ว่าเป็นลักษณะเด่นที่สุดของดนตรี

บาโรกได้ปรากฏในบทประพันธ์ของ เจ.เอส.บาค และยอร์ชฟรีเดริคเฮนเดลซึ่งคีตกวีทั้งสองนี้ได้แต่งขึ้นในช่วงเวลาครึ่งแรกของศตวรรษที่ 18 ในตอนต้นสมัยบาโรกคีตกวีส่วนมากได้เลิกนิยม

สไตล์โพลีโฟนี (Polyphony) ในสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาซึ่งแนวขับร้องแต่ละแนวในบทเพลงต่างมีความสำคัญทัดเทียมกันและหันมาสนใจสไตล์โมโนดี (Monody) ซึ่งในบทเพลงจะมีแนวขับร้องเพียงแนวเดียวดำเนินทำนองและมีแนวสำคัญที่เรียกในภาษาอิตาเลียนว่า "เบสโซคอนตินิวโอ (Basso Continuo)" ทำหน้าที่เสียงคลอเคลื่อนที่ตลอดเวลาประกอบ ทำให้เกิดคอร์ดีขึ้นมา อย่างไรก็ตามคีตกวีรุ่นต่อมาก็มิได้เลิกสไตล์โพลีโฟนีเสียเลยทีเดียวหากยังให้ไปปรากฏในดนตรีคีบอร์ดในแบบแผนของฟิวก์ (Fugue) ออร์แกนโคราล (Organchorale) ตลอดจนทอคคาตา (Toccatà) ซึ่งแต่งโดยใช้เทคนิคเคาน์เตอร์พอยท์ (Counterpoint)

ส่วนดนตรีศาสนาในแบบแผนต่างๆ เช่น ออราทอรีโอ แมส พาสชัน คันทาตาในศาสนา (Church Cantata) คีตกวีก็นิยมแต่งกันไว้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “แมสในบี ไมเนอร์” ของ เจ.เอส. บาค และออราทอรีโอ เรื่อง “The Messiah” ของเฮนเดลจัดได้ว่าเป็นดนตรีศาสนาที่เด่นที่สุด

ลักษณะสำคัญอีกอย่างหนึ่งของดนตรีสมัยบาโรกคือ การทำให้เกิด “ความตัดกัน” (Contrasting) เช่น ในด้าน ความเร็ว – ความช้า ความดัง – ความค่อยการบรรเลงเดี่ยว – การบรรเลงร่วมกัน วิธีเหล่านี้พบในงานประเภท ตรีโอโซนาตา (Trio Sonata) คอนแชร์โต กรอชโซ (Concerto Grosso) ซิมโฟเนีย (Symphonia) และคันทาตา (Cantata) ตลอดสมัยนี้คีตกวีมิได้เขียนบทบรรเลงส่วนใหญ่ของเขาขึ้นอย่างครบบริบูรณ์ทั้งนี้ เพราะเขาต้องการให้ผู้บรรเลงมีโอกาสแสดงความสามารถการเล่นโดยอาศัยคีตปฏิภาณหรือการด้นสด (Improvisation) และการประดิษฐ์เม็ดพราย (Ornamentation) ในแนวของตนเอง

นอกจากนี้ ในสมัยบาโรกนี้การบันทึกตัวโน้ตได้รับการพัฒนามาจนเป็นลักษณะการบันทึกตัวโน้ตที่ใช้ในปัจจุบัน คือการใช้บรรทัด 5 เส้น การใช้กุญแจซอล (G Clef) กุญแจฟา (F Clef) กุญแจอัลโตและกุญแจเทเนอร์ (C Clef) มีการใช้สัญลักษณ์ตัวโน้ตและตัวหยุดแทนความยาวของจังหวะและตำแหน่งของตัวโน้ตบรรทัด 5 เส้น แทนระดับเสียงและยังมีตัวเลขบอกอัตราจังหวะมีเส้นกันห้องและสัญลักษณ์อื่นๆเพื่อใช้บันทึกลักษณะของเสียงดนตรี

6. สมัยคลาสสิก (The Classical Period) (ค.ศ. 1750 -1820)

ดนตรีในสมัยคลาสสิกมีลักษณะเฉพาะคือมี โครงสร้าง (Structure) ที่ชัดเจนขึ้นการค้นหาความอิสระในด้านวิชาการ ลักษณะของดนตรีในสมัยคลาสสิกที่เปลี่ยนไปจากสมัยบาโรกที่เห็นได้ชัดคือ การไม่นิยมการสอดประสานของทำนองที่เรียกว่า เคาน์เตอร์พอยท์ (Counterpoint) หันมานิยมการเน้นทำนองหลักเพียงทำนองเดียวโดยมีแนวเสียงอื่นประสานให้ทำนองไพเราะขึ้นคือ การใส่เสียงประสานลักษณะของบาสโซ คอนตินิวโอเลิกใช้ไปพร้อมๆกับการสร้างสรรค์แบบอิมโพรไวเซชัน (Improvisation) ผู้ประพันธ์นิยมเขียนโน้ตทุกแนวไว้ ไม่มีการปล่อยว่างให้ผู้บรรเลงแต่งเติมเอง ลักษณะของบทเพลงก็เปลี่ยนไปเช่นกัน

ศูนย์กลางของสมัยคลาสสิกตอนต้นคือ เมืองแมนฮีมและกรุงเวียนนาโรงเรียนแมนฮีมจัดตั้งขึ้นโดย Johann Stamitz ซึ่งเป็นนักไวโอลิน และเป็นผู้ควบคุม Concert ของ The Mannheim orchestra เขาเป็นผู้พัฒนาสไตล์ใหม่ของการประพันธ์ดนตรี (Composition) และการเรียบเรียงสำหรับ วงออร์เคสตรา (Orchestration) [9] และยังพัฒนา The sonata principle in 1st movement of symphonies, second theme of Stamitz ตรงกันข้ามกับ 1st theme ซึ่ง Dramatic, striking หรือ Incisive (เชือดเฉือน) เขามักเพิ่มการแสดงออกที่เป็นท่วงทำนองเพลงนำไปสู่บทเพลงในซิมโฟนีการเปลี่ยนความดัง - ค่อย (Dynamic) อย่างฉับพลันในช่วงสั้นๆ ได้รับการแสดงครั้งแรกโดย Mannheim orchestra เขายังขยาย Movement scheme of symphony จาก เร็ว-ช้า-เร็ว เป็น เร็ว - ช้า - minuet - เร็ว (minuet คือดนตรีบรรเลงเพื่อการเต้นรำคู่ในจังหวะช้า 3 จังหวะ) ใช้ครั้งแรกโดย GM Monn แบบแผนนี้กลายเป็นมาตรฐานในซิมโฟนีและสตริงควอเทต (String quartet)

สมัยคลาสสิกนี้จัดได้ว่าเป็นสมัยที่มีการสร้างกฎเกณฑ์รูปแบบในทุกๆ อย่างเกี่ยวกับการประพันธ์เพลงซึ่งในสมัยต่อมาได้นำรูปแบบในสมัยนี้มาใช้และพัฒนาให้ลึกซึ้ง หรือแปรเปลี่ยนไป เพลงในสมัยนี้เป็นดนตรีบริสุทธิ์ส่วนใหญ่ กล่าวคือ เพลงที่ประพันธ์ขึ้นมาเป็นเพลงซึ่งแสดงออกถึงลักษณะของดนตรีแท้ๆ มิได้มีลักษณะเป็นเพลงเพื่อบรรยายถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวใดๆ ซึ่งเป็นลักษณะที่มีกฎเกณฑ์ ไม่มีการใส่หรือแสดงอารมณ์ของผู้ประพันธ์ลงในบทเพลงมากนัก ลักษณะของเสียงที่ดัง - ค่อย ค่อยๆ ดัง และค่อยๆ เบาลง

7. สมัยโรแมนติก (The Romantic Period) (ค.ศ. 1820 – 1900)

ที่มา : http://www.youtube.com/watch?v=_Sbyp0K1Xik

สมัยโรแมนติกเริ่มต้นขึ้นในตอนต้นของศตวรรษที่ 19 แต่รูปแบบของดนตรีโรแมนติกเริ่มเป็นรูปแบบขึ้นในตอนปลายของศตวรรษที่ 18 แล้วโดยมีเบโทเฟนเป็นผู้นำ และเป็นรูปแบบของเพลงที่ยังคงพบเห็นแม้ในศตวรรษที่ 20 นี้ สมัยนี้เป็นดนตรีที่แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกของ ผู้ประพันธ์อย่างมาก ผู้ประพันธ์เพลงในสมัยนี้ไม่ได้แต่งเพลงให้กับเจ้านายของตนดังในสมัยก่อนๆ ผู้ประพันธ์เพลงแต่งเพลงตามใจชอบของตน และขายต้นฉบับให้กับสำนักพิมพ์เป็นส่วนใหญ่ลักษณะดนตรีจึงเป็นลักษณะของผู้ประพันธ์เอง

ลักษณะทั่วไปของการดนตรีในสมัยโรแมนติก (ไชแสง ศุชะวัฒน์. 2535:111) มีดังนี้

(1) คีตกวีสมัยนี้มีความคิดเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น สามารถแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดอย่างมีอิสระไม่จำเป็นต้องสร้างความงามตามแบบแผนวิธีการ และไม่ต้องอยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้ใด ทั้งนี้เพราะเขาไม่ได้อยู่ในความอุปถัมภ์ของโบสถ์เจ้านาย และขุนนางเช่นคีตกวีสมัยคลาสสิกอีกต่อไป

(2) ใช้อารมณ์และจินตนาการเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน

(3) ลักษณะที่เปลี่ยนไปอยู่ภายใต้อิทธิพลของ “ลัทธิชาตินิยม” (Nationalism)

(4) ลักษณะที่ยังคงอยู่ภายใต้อิทธิพลของ “ลัทธินิยมเยอรมัน” (Germanism)

(5) ลักษณะภายในองค์ประกอบของดนตรีโดยตรง

5.1) ทำนองลีลาและบรรยากาศของทำนองเน้นความรู้สึก และอารมณ์ของบุคคลมากขึ้นมีแนวเหมือนแนวสำหรับขับร้องมากขึ้น และความยาวของวลี (Phrase) ก็เปลี่ยนแปลงไปโดยไม่จำกัด

5.2) การประสานเสียงโครงสร้างของคอร์ดและลำดับการใช้คอร์ด มีเสรีภาพมากขึ้น การใช้คอร์ด 7 คอร์ด 9 อย่างมีอิสระ และการย้ายบันไดเสียงแบบโครมาติก (Chromatic Modulation) มีบทบาทที่สำคัญ

5.3) ความสำคัญของเสียงหลัก (Tonality) หรือในคีย์ยังคงมีอยู่แต่เริ่มคลุมเครือ หรือเลื่อนกลางไปบ้างเนื่องจากบางครั้งมีการเปลี่ยนบันไดเสียงออกไปใช้บันไดเสียงที่เป็นญาติห่างไกลบ้าง หรือ Chromatic Modulation

5.4) พื้นผิวในสมัยนี้ไฮโมโฟนียังคงมีความสำคัญมากกว่าเคาน์เตอร์พอยท์

5.5) ความดังเบาของเสียง (Dynamics) ในสมัยนี้ได้รับการเน้นให้ชัดเจนทั้งความดังและความเบาจนเป็นจุดเด่นจุดหนึ่ง

8. สมัยอิมเพรสชันนิสติก (The Impressionistic Period) (ค.ศ. 1890 – 1910)

ในตอนปลายของศตวรรษที่ 19 จนถึงตอนต้นของศตวรรษที่ 20 (1890-1910) ซึ่งอยู่ในช่วงของสมัยโรแมนติกได้มีดนตรีที่ได้รับการพัฒนาขึ้นโดย คลอด เดอบุสซี (Claude, Debussy) ผู้ประพันธ์เพลงชาวฝรั่งเศส ดนตรีอิมเพรสชันนิสติก ก่อให้เกิดความประทับใจและแตกต่างจากดนตรีโรแมนติกซึ่งก่อให้เกิดความสะเทือนอารมณ์ ลักษณะต่างๆไปของดนตรีอิมเพรสชันนิสติกเต็มไปด้วยจินตนาการที่เพื่องฝนอารมณ์ที่ล่องลอยอย่างสงบ และความนิ่มนวลละมุนละไมส่วน ในด้านเทคนิค ดนตรีอิมเพรสชันนิสติกได้เปลี่ยนแปลงบันไดเสียงเสียใหม่แทนที่จะเป็นแบบเดี่ยโทนิค (Diatonic) ซึ่งมี 7 เสียงอย่างเพลงทั่วไป กลับเป็นบันไดเสียงที่มี 6 เสียง (ซึ่งระยะห่างหนึ่งเสียงเต็มตลอด) เรียกว่า "โฮลโทนสเกล" (Whole – tone Scale) นอกจากนี้คอร์ดทุกคอร์ดยังคงเคลื่อนไปเป็นคู่ขนานที่เรียกว่า "Gliding Chords" และส่วนใหญ่ของบทเพลงจะใช้ลีลาที่เรียบและนุ่มนวล เนื่องจากลักษณะของบันไดเสียงแบบเสียงเต็มนี้เองบางครั้งทำให้เพลงในสมัยนี้มีลักษณะลึกลับไม่กระจ่างชัด ลักษณะของความรู้สึกที่ได้จากเพลงประเภทนี้ จะเป็นลักษณะของความรู้สึก "คล้าย ๆ ว่าจะเป็นอย่าง..." หรือ "คล้าย ๆ ว่าจะเหมือน..." มากกว่าจะเป็นความรู้สึกที่แน่ชัดลงไปว่าเป็นอะไร

9. สมัยศตวรรษที่ 20 – ปัจจุบัน (The Twentieth Century) (ค.ศ. 1900 – ปัจจุบัน)

ในยุคสมัยนี้มีความเจริญทางการค้าความเจริญทางด้านเทคโนโลยี ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์การขนส่ง การสื่อสาร คอมพิวเตอร์ ฯลฯ ทำให้แนวความคิดทัศนคติของมนุษย์เราเปลี่ยนแปลงไปและแตกต่างจากแนวคิดของคนในสมัยก่อนๆ จึงส่งผลให้ดนตรีมีการพัฒนาเกิดขึ้น

หลายรูปแบบคีตกวีทั้งหลายต่างก็ได้พยายามคิดวิธีการแต่งเพลง การสร้างเสียงใหม่ๆรวมถึงรูปแบบการบรรเลงดนตรีความเปลี่ยนแปลงในทางดนตรีของคีตกวีในศตวรรษ คือ คีตกวีมีความคิดที่จะทดลองสิ่งใหม่ๆ แสวงหาทฤษฎีใหม่ๆขึ้นมาเพื่อรองรับความคิดสร้างสรรค์กับสิ่งใหม่ๆ ให้กับตัวเอง ดนตรีในศตวรรษที่ 20 นี้กล่าวได้ว่าเป็นลักษณะของดนตรีที่มีหลายรูปแบบ นอกจากนี้ยังมีการใช้บันไดเสียงมากกว่า 1 บันไดเสียงในขณะเดียวกันที่เรียกว่า "โพลีโทนาลิตี" (Polytonality) ในขณะที่การใช้บันไดเสียงแบบ 12 เสียง ที่เรียกว่า "อโทนาลิตี" (Atonality) เพลงจำพวกนี้ยังคงใช้เครื่องดนตรีที่มีมาแต่เดิมเป็นหลักในการบรรเลง

ดนตรีในศตวรรษที่ 20 นี้ไม่อาจที่จะคาดคะเนได้มากนักเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี การเลื่อนไหลทางวัฒนธรรมคนในโลกเริ่มใกล้ชิดกันมากขึ้น (Globalization) โดยใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ต (Internet) ในส่วนขององค์ประกอบทางดนตรีในศตวรรษนี้มีความซับซ้อนมากขึ้น มาตรฐานของรูปแบบที่ใช้ในการประพันธ์และการทำเสียงประสาน โดยยึดแบบแผนมาจากสมัยคลาสสิกได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและสร้างทฤษฎีขึ้นมาใหม่ เพื่อรองรับดนตรีอีกลักษณะคือบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นมา เพื่อบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเสียงเกิดขึ้นจากคลื่นความถี่จากเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic) ส่งผลให้บทเพลงมีสีสันของเสียงแตกต่างออกไปจากเสียงเครื่องดนตรีประเภทธรรมชาติ (Acoustic) ที่มีอยู่ อย่างไรก็ตามการจัดโครงสร้างของดนตรียังคงเน้นที่องค์ประกอบหลัก 4 ประการเหมือนเดิมกล่าวคือระดับเสียงความดังค่อยของเสียง ความสั้นยาวของโน้ต และสีสันทันของเสียง

1. อิทธิพลการฟังเพลงของคนภาคอีสาน

วัฒนธรรมดนตรีกลุ่มอีสานใต้ เป็นที่ราบตอนใต้เรียกว่า แอ่งโคราช ได้แก่จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ วัฒนธรรมกลุ่มอีสานใต้มีการสืบทอดวัฒนธรรม แบ่งออกเป็นกลุ่มได้ 2 กลุ่มใหญ่คือ

1. กลุ่มที่สืบทอดมาจากเขมร-ส่วยได้แก่ กลุ่มชนส่วนใหญ่ที่อยู่ในจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ เป็นกลุ่มชนที่ได้รับการสืบทอดมาจากเขมร-ส่วยนี้จะพูดภาษาเขมรและภาษาส่วย

2. กลุ่มวัฒนธรรมโคราช ได้แก่กลุ่มชนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมาและบางส่วนในบุรีรัมย์ ซึ่งจะพูดภาษาโคราช กล่าวโดยสรุป การศึกษาความเป็นมาของดนตรีพื้นบ้านจะต้องศึกษาถึงลักษณะพื้นที่ และภูมิประเทศเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวัฒนธรรมดนตรีกลุ่มชนต่าง ๆ

ตลอดจนการผสมผสานกันทางวัฒนธรรมความคงอยู่ การเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ อาจเป็นการสืบทอดหรือถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง แล้วแต่กลุ่มชนใดที่มีความเจริญรุ่งเรืองกว่าย่อมรักษาเอกลักษณ์แบบฉบับเฉพาะตัวของกลุ่มชนตัวเองไว้ได้ กลุ่มใดที่มีความล้ำหลังกว่าก็ต้องรับเอาวัฒนธรรมของกลุ่มที่มีอิทธิพลมาดัดแปลงให้เข้ากับวัฒนธรรมของตนเอง

(Thikampawn PIn,2010)

2. การเข้ามาของเพลงที่คนอีสานชอบฟัง

1. ความเป็นเอกลักษณ์

ด้วยสำเนียงและภาษาพูดของชาวอีสานนั้นจะมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวอยู่แล้ว เมื่อนำเอาภาษาพูดที่เป็นเอกลักษณ์มาผสมผสานออกมาเป็นบทเพลง จึงทำให้เกิดกลิ่นอายของความเป็นอีสานบ้านนาได้อย่างชัดเจน ที่สำคัญภาษาอีสานบางคำเป็นภาษาเฉพาะถิ่น เมื่อคนฟังที่ไม่รู้ความหมายก็จะเกิดความสนุกในการแปลคำๆ นั้นเพื่อให้ออกมาเป็นเนื้อเพลงและเข้าใจความหมายของเพลง

2. สื่ออารมณ์ได้อย่างชัดเจน

เพราะความเป็นสไตล์อีสานลูกทุ่งบ้านๆ นี้แหละจึงทำให้เนื้อหาความหมายของเพลงที่ออกมาสามารถสื่อถึงอารมณ์และความรู้สึกทั้งของผู้แต่งและนักร้องได้อย่างชัดเจน แสดงให้เห็นถึงความสไตล์การใช้ชีวิตแบบบ้านๆ ปลูกผัก ปลูกข้าว หาปลา กบ เขียด ทำอาหารประทังชีวิตในแต่ละวันแต่ก็มีความสุข หรือถ้าเป็นเพลงรักซึ้งก็จะสื่อให้เห็นถึงความจริงใจ ต่อให้ไม่มีเงินทองแต่มีใจที่รักจริง จึงทำให้ผู้ฟังสามารถรับรู้ได้ถึงอารมณ์และความรู้สึกนั้นๆ ได้อย่างชัดเจน

3. จังหวะสนุก

เพลงอีสานส่วนใหญ่จะมีการใส่จังหวะเพลงแบบโจ๊ะๆ สนุกสนาน และผสมผสานดนตรีพื้นบ้านจึงทำให้กลายเป็นจังหวะดนตรีที่มีเอกลักษณ์ทำให้เมื่อผู้ฟังอยากจะลุกขึ้นมาเต้นตามไปด้วย และเพราะความสนุกสนานสไตล์อีสานบ้านนານี้ เลยทำให้เพลงอีสานกลายเป็นเพลงฮิตติดหูหลายเพลงในปัจจุบัน

หากตอนนี้ผู้ฟังเพลงคนไหนยังคงต่อต้านหรือหลีกเลี่ยงแนวเพลงสไตล์พื้นบ้านอีสานอยู่ อยากให้ลองเปิดใจฟังดูกันสักนิด รับรองได้เลยว่าเพลงสไตล์อีสานนี้มีดีไม่แพ้เพลงสากล ฮิปฮอป ป๊อป เรกเก้ ที่ชอบฟังกันอยู่อย่างแน่นอน เพราะเพลงพื้นบ้านเหล่านี้เขาจะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเองที่ไม่ซ้ำใครบนโลกนี้ และที่สำคัญปัจจุบันมีฝรั่งหัวทองจากต่างแดนจำนวนไม่น้อยที่ยังหลงใหลในทุกๆ อย่างที่เป็นสไตล์อีสาน คงเป็นเครื่องการันตีได้แล้วว่าเพลงสไตล์อีสานบ้านนาไม่ได้มีน้อยหน้าไปกว่าเพลงต่างๆ ทั่วโลกเลย

.การเลือกฟังเพลงของคนอยู่ในชุมชน

1. การชื่นชอบเพลงของคนในชุมชน
2. ตามช่วงอายุวัยของ สมาชิกในชุมชน เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ และ อื่นๆ
3. ความนิยมของเพลงที่เปิด

ส่วนที่ 2

ส่วนเนื้อเรื่อง

ผู้วิจัยได้จัดทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของชาวบ้านต่อเสียงตามสายของผู้นำหมู่บ้านโดยสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกในหมู่บ้านพ.ศ.2563 บ้านหนองไฮ หมู่1 ตำบลหนองไฮ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ พร้อมจัดทำแบบสอบถาม เพื่อศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างขั้นตอนต่อไป

ระเบียบการศึกษา

ในการใช้รูปแบบการสำรวจ สืบค้นข้อมูล จากอินเทอร์เน็ต และแบบสอบถาม

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

1.กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ บ้านหนองไฮ หมู่1 ตำบลหนองไฮ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 20 คน โดยได้จากการสุ่มแบบเจาะจง เพื่อตอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้น

กลุ่มตัวอย่างสมาชิกในหมู่บ้านหนองไฮ ตำบลหนองไฮ จังหวัดศรีสะเกษ 20 คน

กำหนดรูปแบบการประเมินงานวิจัย

ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ เสียงตามสายของผู้นำหมู่บ้านของ สมาชิกหมู่บ้านหนองไฮและบ้านขาด

1. มีจำนวน 5 ข้อ มีลักษณะทางการให้ระดับความพึงพอใจ คือ

มากที่สุด	=	5 คะแนน
มาก	=	4 คะแนน
ปานกลาง	=	3 คะแนน
น้อย	=	2 คะแนน
น้อยที่สุด	=	1 คะแนน

การพิจารณาค่าเฉลี่ย จะใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ชอบมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ชอบมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ชอบปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ชอบน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ชอบน้อยที่สุด

2. สร้างแบบประเมินเรื่องเสียงตามสายของผู้ใหญ่บ้านและความพึงพอใจของสมาชิกในหมู่บ้าน โดยขอคำแนะนำจาก นายสันติราษฎร์ ไพธำ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปตรวจสอบความเหมาะสม
3. นำแบบประเมินเรื่องเสียงตามสายของผู้ใหญ่บ้านและความพึงพอใจของสมาชิกในหมู่บ้าน ที่แก้ไขแล้วปรับปรุงแล้วให้กลุ่มตัวอย่างประเมิน หลังจากนั้นนำผลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกในหมู่บ้านจากหมู่บ้านหนองไฮ ตำบลหนองไฮ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยผู้ศึกษาทั้ง 7 คน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำแบบประเมินทั้งหมดที่ตอบโดยสมาชิกหมู่บ้านบ้านหนองไฮกลุ่มตัวอย่างมาหาคะแนนรวม
2. นำผลรวมมาคิดค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการศึกษา

สถิติที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ การหาค่าเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ

1.ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2552 : 126)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ f แทนความถี่ของจำนวนหรือข้อมูลคุณลักษณะที่น่าสนใจศึกษาหาร้อยละ

N แทนจำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตรFerguson (Ferguson, 1981:49)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรFerguson

(Ferguson, 1981 : 49) โดยใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ s แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$\sum$ แทน ผลรวม

ขั้นตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

1. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงตามสายของผู้นำหมู่บ้าน
2. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับอิทธิพลเกี่ยวกับการฟังเพลงของสมาชิกในหมู่บ้าน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ขออนุมัติโครงการวิจัยความพึงพอใจการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เสียงตามสายของผู้นำหมู่บ้าน ของ สมาชิกหมู่บ้านหนองไฮ
2. จัดแบบสอบถามความคิดเห็น กับกลุ่มตัวอย่าง 20 คน
3. ทำแบบประเมินผลมาตรวจสอบคุณภาพโครงการหาค่าเฉลี่ย และร้อยละ โดยใช้โปรแกรม Microsoft Office Excel 2016

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินที่สร้างขึ้น ให้สมาชิกในหมู่บ้านได้แสดงความคิดเห็น

นำแบบสอบถามซึ่งเป็นการสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับเสียงตามสายของผู้นำหมู่บ้าน

วิธีการเก็บข้อมูล

- ตอนที่ 1 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อหาร้อยละของแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ทำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุง และระดับของคะแนนความคิดเห็นของแต่ละข้อในการทำเก็บข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็น เรื่อง เสียงตามสายของผู้นำหมู่บ้าน โดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2016 ในการนำเสนอโครงการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของผลจากการทดลองที่ได้รับคืน
2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม Microsoft Office Excel 2016

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

- 5 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง อยู่ในระดับพอใช้
- 1 หมายถึง อยู่ในระดับต่ำ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความพึงพอใจของชาวบ้านต่อเสียงเพลงตามสายของผู้นำหมู่บ้าน บ้านหนองไฮ ตำบล หนองไฮ อำเภอ เมือง จังหวัด ศรีสะเกษ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลคะแนนการประเมิน เสียงตามสายผู้นำหมู่บ้านและความพึงพอใจของสมาชิกในหมู่บ้าน บ้าน หนองไฮ ตำบล หนองไฮ อำเภอ เมือง จังหวัด ศรีสะเกษ จำนวน 20 คน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
ท่านชอบแนวเพลงที่ผู้นำหมู่บ้านเปิดในระดับใด	55	15	15	15	0
ความดังของเสียงตามเสียงตามสาย	0	5	20	30	45
ท่านพอใจในการประชาสัมพันธ์โดยใช้เพลงก่อนประชาสัมพันธ์มากน้อยเพียงใด	10	0	30	20	40
ความชัดเจนเสียง	5	10	45	20	20
เสียงประชาสัมพันธ์ดังทั่วถึง	5	20	45	20	10
ท่านคิดว่าควรเปิดเพลงก่อนประชาสัมพันธ์	15	30	20	25	10

จากตารางที่ 1 ท่านชอบแนวเพลงที่ผู้นำหมู่บ้านเปิดในระดับระดับ 5 คิดเป็นร้อยละ 55

ความดังของเสียงตามเสียงตามสาย 1 คิดเป็นร้อยละ 45

ท่านพอใจในการประชาสัมพันธ์โดยใช้เพลงก่อนประชาสัมพันธ์มากน้อยเพียงใด 1 คิดเป็นร้อยละ 40

ความชัดเจนเสียง 3 คิดเป็นร้อยละ 45

เสียงประชาสัมพันธ์ดังทั่วถึงระดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 45

ท่านคิดว่าควรเปิดเพลงก่อนประชาสัมพันธ์ระดับ 4 คิดเป็นร้อยละ 30

ตารางที่ 2 แสดงผลประเมิน เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของชาวบ้านต่อเสียงตามสายของผู้นำหมู่บ้าน บ้านหนองไฮ ตำบลหนองไฮ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

รายการประเมิน	ระดับความชอบ	ค่าเฉลี่ย
1.ท่านชอบแนวเพลงที่ผู้นำหมู่บ้านเปิดในระดับระดับ	4	มาก
2.ความดังของเสียงตามสายตามสาย	2	น้อย
3.ท่านพอใจในการประชาสัมพันธ์โดยใช้เพลงก่อนประชาสัมพันธ์ มากน้อยเพียงใด	2	น้อย
4.ความชัดเจนเสียง	3	ปานกลาง
5.เสียงประชาสัมพันธ์ดังทั่วถึง	3	ปานกลาง
6.ท่านคิดว่าควรเปิดเพลงก่อนประชาสัมพันธ์ระดับ	3	ปานกลาง
รวม	17	
รวมทั้งฉบับ	3.4	

จากตารางที่ 2 พบว่า สมาชิกในหมู่บ้านหนองไฮ ตำบลหนองไฮ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ความพึงพอใจเสียงตามสายผู้ใหญ่บ้าน อยู่ในระดับความชอบมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.4

ส่วนที่ 3

บทสรุป

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ การศึกษาความพึงพอใจของชาวบ้านต่อเสียงตามสายของผู้นำหมู่บ้าน บ้านหนองไฮ ตำบลหนองไฮ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ โรงเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ซึ่ง สามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อให้ทราบว่าทำไมผู้ใหญ่บ้านก่อนประกาศต้องเปิดเพลง
2. เพื่อให้รู้เหตุผลว่าทำไมต้องเปิดเพลงแนวนี้
3. เพื่อทราบว่าคนในชุมชนพอใจ

ขอบเขตของการศึกษา

สมาชิกในหมู่บ้านหนองไฮ ตำบลหนองไฮ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

1.กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวที่ใช้ในการศึกษา คือ หมู่บ้านหนองไฮ ตำบลหนองไฮ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษจำนวน 20 คนโดยได้สุ่มแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือแบบประเมิน จำนวน 20 ฉบับ เรื่อง เสียงตามสายของผู้ใหญ่บ้านและความพึงพอใจของสมาชิกในหมู่บ้าน จำนวน 6 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลของคนในหมู่บ้านที่มีต่อเสียงตามสายของผู้นำหมู่บ้าน โดยการคิดคะแนนเฉลี่ย เป็นร้อยละ

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาที่มีต่อการศึกษารื่อง เสียงตามสายของผู้ใหญ่บ้านและความพึงพอใจของสมาชิกในหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง

การอภิปรายผล

จากการศึกษาการศึกษาความพึงพอใจของชาวบ้านต่อเสียงตามสายของผู้นำหมู่บ้าน หมู่บ้านหนองไฮ ตำบลหนองไฮ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยร้อยละ 66.6

ข้อเสนอแนะ

- 1.ควรมีเวลาศึกษามากกว่านี้
- 2.ควรมีความเป็นทีมมากกว่านี้
- 3.สามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่นได้

บรรณานุกรม

- (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2552 : 126)
(Ferguson, 1981 : 49)
(Thikampawn Pln,2010)
(SITTHISAK BOONMAK, 20 สิงหาคม 2549
(SITTHISAK BOONMAK, 20 สิงหาคม 2549)

ภาคผนวก

แบบประเมินความพึงพอใจ

เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของชาวบ้านต่อเสียงเพลงตามสายของผู้นำหมู่บ้าน

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมายถูกต้อง ✓ ลงในช่องที่ตรงกับตัวท่านและความพึงพอใจ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- เพศ ชาย หญิง
- อายุ ต่ำกว่า 20 มากกว่า 20 ขึ้นไป
- อาชีพ เกษตรกร รับจ้าง
- ค้าขาย ข้าราชการ อื่นๆ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจ

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ท่านชอบแนวเพลงที่ผู้นำหมู่บ้านเปิดในระดับใด					
2	ความดังของเสียงตามเสียงตามสาย					
3	ท่านพอใจในการประชาสัมพันธ์โดยใช้เพลงก่อนประชาสัมพันธ์มากน้อยเพียงใด					
4	ความชัดเจนเสียง					
5	เสียงประชาสัมพันธ์ดังทั่วถึง					
6	ท่านคิดว่าควรเปิดเพลงก่อนประชาสัมพันธ์					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขั้นตอนปฏิบัติงาน

ขั้นตอนปฏิบัติงาน

ขั้นตอนปฏิบัติงาน

ขั้นตอนปฏิบัติงาน

ชื่อ-นามสกุล นายเจษฎา ไยเม้า

วัน 9 เดือน มีนาคม ปี 2546 สถานที่เกิด ต.หนองไฮ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ

ประวัติการศึกษา ประถมศึกษา โรงเรียนจินดาวิทยาคาร3

ต.หนองไฮ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ

มัธยมศึกษา โรงเรียนสตรีสิริเกศ

มัธยมตอนปลายตอนปลาย กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/12 โรงเรียนสตรีสิริเกศ

ชื่อ-นามสกุล นาย วรธรนัย ทองสุข

วัน 29 เดือน กรกฎาคม ปี 46 สถานที่เกิด ต.นาป่า อ.เมือง จ. ชลบท

ประวัติการศึกษา ประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย

ต.หนองไฮ อ.อุทุมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ

มัธยมศึกษา โรงเรียนสตรีสิริเกศ

มัธยมตอนปลายตอนปลาย กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/12 โรงเรียนสตรีสิริเกศ

ชื่อ-นามสกุล นายกิตติศักดิ์ ทองปัญญา

วัน 24 เดือน มีนาคม ปี 2546 สถานที่เกิด ต.น้ำคำ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ

ประวัติการศึกษา ประถมศึกษา โรงเรียนวัดพระโต

อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ

มัธยมศึกษา โรงเรียนสตรีสิริเกศ

มัธยมตอนปลายตอนปลาย กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/12 โรงเรียนสตรีสิริเกศ

ชื่อ-นามสกุล นาย ชัยรัตน์ คงด้วง

วัน 6 เดือน มกราคม ปี 2546 สถานที่เกิด ต.ปะอาว อ.อุทุมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ

ประวัติการศึกษา ประถมศึกษา โรงเรียนบ้านปะหละ

ต.ปะอาว อ.อุทุมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ

มัธยมศึกษา โรงเรียนสตรีสิริเกศ

มัธยมตอนปลายตอนปลาย กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/12 โรงเรียนสตรีสิริเกศ

ชื่อ-นามสกุล นาย ชนะโชค ชันสิงหา

วัน 18 เดือน กันยายน ปี 2546 สถานที่เกิด อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ

ประวัติการศึกษา ประถมศึกษา โรงเรียนจินดาวิทยาคาร3

อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ

มัธยมศึกษา โรงเรียน มารีวิทยา

มัธยมตอนปลายตอนปลาย กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/12 โรงเรียนสตรีสิริเกศ

ชื่อ-นามสกุล นาย ชยากร แต้มทอง

วัน 25 เดือน มกราคม ปี 2547 สถานที่เกิด อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ

ประวัติการศึกษา ประถมศึกษา โรงเรียน มารีวิทยา

อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ

มัธยมศึกษา โรงเรียน มารีวิทยา

มัธยมตอนปลายตอนปลาย กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/12 โรงเรียนสตรีสิริเกศ

ชื่อ-นามสกุล นาย ศรารุช พจนา

วัน 18 เดือน ตุลาคม ปี 2546 สถานที่เกิด ต.ขามป้อม อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม

ประวัติการศึกษา ประถมศึกษา โรงเรียน รวมสินวิทยา

อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ

มัธยมศึกษา โรงเรียน รวมสินวิทยา

มัธยมตอนปลายตอนปลาย กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/12 โรงเรียนสตรีสิริเกศ

